

PHA 307 YAKINDOĞU PALEOLİTİĞİ

KONU 7: ALT PALEOLİTİK DÖNEM

MUGHARAN GELENEĞİ YA DA SON ACHEULEAN EVRE (INTERPLUVIAL)

Bu geleneğe ait endüstriler İsrail Carmel Dağı'ndaki Tabun Mağarası E Tabakasından oldukça iyi bilinmektedir. Mugharan geleneği 3 evreye ayrılır; Jabrudian, Acheulo-Jabrudian ve Amudian. Son Acheulean içerisinde Tabun Mağarası'nda 4 ayrı yatak önemli bir yer tutar. Tabun XIII, TL ve ESR yöntemleriyle 387-302 bin yıl eskiye tarihlendirilmiştir. Buradan Acheulean seviye ile birlikte Jabrudian bulgular ele geçmiştir. TL yöntemi ile 324 bin yıl eskiye tarihlenen Tabun XII Acheulean bulgular ile karakterizedir. Tabun XI, TL yöntemiyle 264 bin yıl eskiye tarihlenmiş olup, Amudian dilgi endüstrisiyle birlikte Acheulo-Jabrudian kalıntıları sergilemiştir. Son olarak TL yöntemiyle 267 bin yıl eskiye tarihlenen Tabun X, levallois tekniğiyle birlikte yüksek oranda iki yüzeyli alet içeren Acheulean-Mousterian endüstri öğelerini sergileyen orta Paleolitik döneme geçiş evresidir.

MUGHARAN GELENEĞİ İÇİNDE JABRUDIAN EVRE

Genel olarak sıkça kalın yongalar üzerine yüksek oranda kenar kazıyıcılar ve uçlar, yüksek oranda quina ve yarı-quina düzelti tekniği, az sayıda dilgi ve üst Paleolitik aletler, çok az sayıda iki yüzeyliler ile karşılaşılır. Levallois tekniği yoktur.

İsrail Carmel Dağı'nda Jamal Mağarası ünite 2'den 224-221 bin yıl tarihleri elde edilmiştir. Burada ünite 3 Acheulean iken ünite 2 Acheulo-Jabrudian ve ünite 1 ise Mousterian yontmataş alet endüstrileri ile temsil edilmiş olup ünite 2 bir anlamda orta Paleolitik'e geçiş evresini yansıtır.

MUGHARAN GELENEĞİ İÇİNDE ACHEULO-JABRUDIAN EVRE

Bu evrenin genel karakteristikleri arasında tıpkı Jabrudian'de olduğu gibi kaba işlerde kullanılan ve dik ya da pulcuklu düzeltili kenar kazıyıcılar, % 15 oranında iki yüzeyli aletler, dilgiler, sırtlı bıçaklar ve uçlar vardır. Endüstride Levallois tekniği görülmez.

İsrail'deki Zuttiyeh Mağarası uranyum serileri ile 164 bin yıl eskiye tarihlenmiştir. Buradan Acheulo-Jabrudian endüstriler ile birlikte Arkaik *Homo sapiens* buluntuları ele geçmiştir.

Suriye'deki Jabrud I. sığınakta ESR ve TL yöntemleriyle 226-224 bin yıl tarihleri elde edilmiştir. Burada Acheulo-Jabrudian ve Micoquian bulgular bir arada tespit edilmiş olup bunlar arasında; Nahr İbrahim budamalı yonga aletler ve iki yüzeyli aletler önemli unsurlardır.

MUGHARAN GELENEĞİ İÇİNDE AMUDIAN EVRE

Amudian buluntu toplulukları genel olarak dilgi, ön kazıyıcı ve taş kalemlerin sayıca fazla olması, çok az sayıda iki yüzeyli, sırtlı bıçaklar ve çok sınırlı levallois teknik kullanımı ile karakterizedir. Dolayısıyla tipolojik olarak Jabrudian'den çok Acheulean geleneğe daha yakın özellikler taşır. Pre-Aurignacian olarak da isimlendirilmiştir.

İsrail'deki Qesem Mağarası'nın üst seviyeleri U/Th ile 382-200 bin yılları arasında tarihler vermiştir. Buradaki en erken tabakalar kıyıcı aletler ve küre biçimli aletleri içeren bir Acheulean geleneğe aittir. Üst seviyelerde ise, kalın kazıyıcılar, sırtlı bıçaklar, kenar kazıyıcılar, çok az sayıda iki yüzeyli alet, dilgiler, ön kazıyıcılar ve taş kalemler yer alır. Dilgiler, ön kazıyıcılar,

taş kalemler ve sırtlı bıçak gibi geç karakterli yontmataş aletlerin oranlarının yüksek olması, Amudian'in diğer evrelere göre farklılığını gösterir.